

**UCHWAŁA NR XXXII/211/2022
RADY GMINY KRYPNO**

z dnia 29 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Krypno na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559) w związku z art. 4¹ ust. 1, ust. 2 ust. 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) oraz w związku z art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021r. poz. 642) uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, obowiązujący na terenie Gminy Krypno, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krypno.

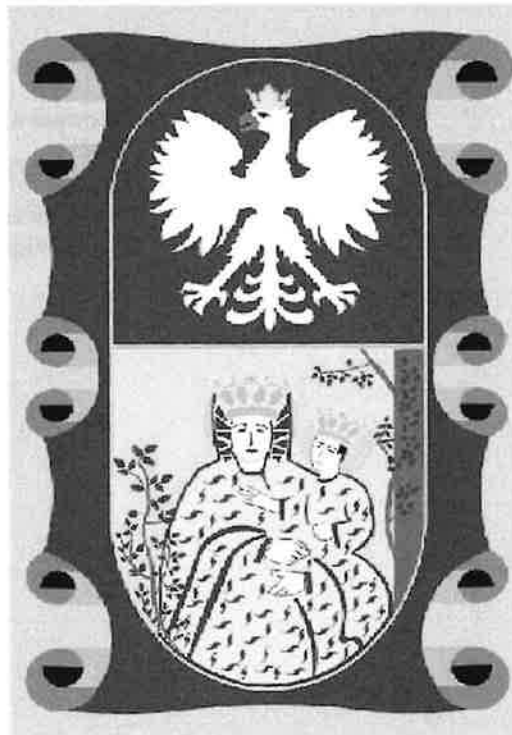
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2022r.

Przewodniczący Rady

Alicja Sienkiewicz-
Dawidowska

Załącznik do Uchwały Nr
XXXII/211/22
Rady Gminy Krypno
z dnia 29 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY KRYPNO NA LATA 2022-2025**

WPROWADZENIE I PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowi element lokalnej strategii w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi;
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym.

W programie ujęto także działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, o czym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kluczowe znaczenie z perspektywy problematyki regulowanej w niniejszym programie ma regulacja art. 4(1) ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W przepisie tym określone zostały podstawowe zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Katalog tych zadań obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13(1) i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Natomiast zgodnie z regulacją art. 4(1) ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizacja powyższych zadań jest prowadzona właśnie w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 17.12.2021 r. w cyt. przepisie wprowadzono także zastrzeżenie, że elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w niniejszym programie w latach 2022-2025 dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych. Kluczowym elementem programu jest podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii. Trzecim, obok problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz korzystaniem z narkotyków czy substancji psychoaktywnych, obszarem objętym niniejszym programem jest przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Pojęcie uzależnień behawioralnych obejmuje wszelkiego rodzaju uzależnienia od określonych zachowań, czyli uzależnienia związane z wykonywaniem jakichś czynności. Pojęcie to jest na tyle szerokie, że w niniejszym programie ograniczono się do zachowań dotyczących najbardziej zagrożone kategorie osób, czyli dzieci i młodzież. Wśród tych uzależnień największy zakres i najbardziej powszechne wydają się być zachowania związane z korzystaniem z komputerów, tabletów, smartfonów oraz innych tego rodzaju urządzeń oraz związane z tym uzależnienie od Internetu. Zagadnienia te nabierają szczególnego znaczenia w kontekście utrzymującej się od dwóch lat pandemii Covid-19 i związanej z tym okresowej nauki zdalnej.

DIAGNOZA PROBLEMÓW I ZASOBÓW

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Diagnoza społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, problemu uzależnień behawioralnych, zjawiska przemocy oraz bezrobocia, starzenia się społeczeństwa oraz wykluczenia społecznego. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie czterech komplementarnych badań, zrealizowanych wśród czterech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjalnej oraz sprzedawców alkoholu. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

W tym celu w 2020 roku została przeprowadzona „Diagnoza problemów społecznych”. Badania przeprowadzono w miesiącach czerwiec – październik 2020r. W badaniu łącznie wzięło udział 206 osób (dorośli mieszkańcy – 100, uczniowie – 97 i sprzedawcy alkoholu – 9). Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Diagnozę problemów społecznych przeprowadziła firma zewnętrzna za pomocą kwestionariusza ankiety. Składała się ona z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KRYPNO

Pierwszy blok pytań skierowanych do dorosłych mieszkańców miał na celu poznanie ich opinii względem wybranych problemów społecznych występujących na terenie ich najbliższej okolicy oraz sprawdzenie zaangażowania respondentów w życie społeczności lokalnej.

Badanie ankietowe rozpoczęto od analizy problemu alkoholowego. Jego celem było

oszacowanie skali problemu uzależnień alkoholowych w Gminie Krypno oraz scharakteryzowanie grup najbardziej zagrożonych tym problemem.

Na początek ankietowanych poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Niepokojący jest fakt, że 5% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie, 15% pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiący alkohol pije 33% osób, również 29% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, że 18% badanych osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem alkoholowy w gminie jest dość powszechny lecz umiarkowany.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu. Zdają sobie sprawę, iż przychodzenie do pracy pod wpływem alkoholu jest czymś niepoprawnym oraz, iż alkohol w piwie wcale nie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. Zdają sobie sprawę z faktu, iż osoby z problemem alkoholowym nie zawsze codziennie sięgają po alkohol oraz wiedzą, że alkoholizm nie jest chorobą dziedziczną i iż alkohol to nie jest dobry środek na sen. Co istotne, zdają sobie oni również sprawę z faktu, że nawet okazjonalne spożywanie alkoholu może prowadzić do uzależnień.

Kolejnym analizowanym problemem był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Jego celem było oszacowanie skali problemu w Gminie Krypno oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie.

Do kontaktu z narkotykami przyznało się 10% mieszkańców. Te osoby deklarują spożycie narkotyków raczej sporadycznie (raz w tygodniu – 1 osoba, raz w miesiącu – 1 osoba, kilka razy w roku – 2 osoby, użycie jednokrotne – 6 osób).

Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę. Nie sięgali natomiast po pozostałe wymienione substancje.

Mieszkańców poproszono również o ocenę możliwości pozyskania narkotyków na terenie Gminy Krypno. Co istotne, większość osób nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie, co wskazywać może na fakt, iż nie interesowali się oni do tej pory substancjami psychoaktywnymi. W opinii większości osób, narkotyki są niedostępne – 11% ankietowanych uznała, iż są one całkowicie niedostępne, zaś 13% osób twierdzi, że są one trudno dostępne, a 7% mieszkańców uważa, że w gminie nie ma problemu z zakupem tych substancji.

W przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, osoby, które potrafiły udzielić odpowiedzi na to pytanie, zadeklarowały, iż substancje te są niedostępne w gminie. Zdaniem 23% osób

dopalacze są całkowicie niedostępne, zaś zdaniem 17% osób są one trudno dostępne. 55% respondentów nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Zdecydowana większość respondentów nie zna miejsc na terenie Gminy Krypno, gdzie można zakupić substancje psychoaktywne (91%).

W trakcie badań poruszono również problem przemocy. Sprawdzone czy mieszkańcy wiedzą czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe. Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akty przemocy. Najczęściej wskazywali m.in. na: bicie – 89%, grożenie, straszenie – 31%, całowanie, dotykanie wbrew woli - 74%, zmuszanie do oddawania pieniędzy – 33%, czy też kradzież pieniędzy czy innej własności – 31%.

Niepokojący jest fakt, że aż 19% ankietowanych przyznało, że zna osoby, które doznają przemocy w domu. 8% respondentów nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Natomiast 73% ankietowanych nie zna osób, które doświadczają przemocy.

Zdaniem mieszkańców bezpośrednią przyczyną występowania zjawiska przemocy w rodzinie jest picie alkoholu, choroby, wykluczenie społeczne, zażywanie narkotyków, dopalaczy i leków.

Respondenci potrafili wskazać miejsca i instytucje, do których zwróciliby się po pomoc: Policja – 37%, rodzina – 28%, GOPS – 21%, szukanie pomocy w Internecie – 21%, Telefon zaufania – 18%. Jednak aż 22% respondentów odpowiedziało, że radziliby sobie sami, a 15% nie wie kto może im udzielić pomocy.

Na koniec, mieszkańcy zostali poproszeni by ustosunkować się, które według nich działania profilaktyczne przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w Gminie Krypno. Ankietowani najczęściej wymieniali: warsztaty profilaktyczne dla dzieci (68%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek (36%), a także wykłady i pogadanki (55%).

BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY KRYPNO

Zachowania ryzykowne są obecnie dużym problemem na całym świecie, Zwłaszcza młodzież, która wchodzi w wiek dojrzewania często jest zagrożona takimi zachowaniami. Coraz trudniej jest żyć we współczesnym społeczeństwie pełnym pokus takich jak Internet, propagowanie picia alkoholu (w reklamach i przez rówieśników) czy też załatwianie spraw poprzez agresję. Młodzież jest wręcz zasypywana negatywnymi bodźcami ze środowiska i niestety tylko nielicznym udaje się pozostać asertywnym. Współczesna cywilizacja niesie ze sobą elementy, które bardzo obciążają psychicznie młodych ludzi Życie w pośpiechu, niepokoju, dążenia do

jak najlepszego statusu w hierarchii między rówieśnikami zwiększa ryzyko podejmowania zachowań ryzykownych. W badaniu problemów społecznych młodzieży w Gminie Krypno wzięło udział 97 uczniów szkół podstawowych (62,89% dziewczęta, 37,11% chłopcy).

Pierwszy blok pytań skierowanych do uczniów miał na celu opisanie sytuacji rodzinnej najmłodszych mieszkańców gminy. Rodzina bez wątpienia ma duży wpływ na stosunek dzieci i młodzieży do używek oraz zachowań autodestrukcyjnych.

Nieletni mieszkańcy gminy raczej w niewielkim stopniu spożywają alkohol. Dodatkowo tych, którzy zadeklarowali, że mieli kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 100%uczennic oraz 85,71% uczniów przyznało, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 14,29% chłopców uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu.

Spośród wszystkich ankietowanych 3,28% uczennic zadeklarowało, że zdarzyło im się zażywać narkotyki. Stwierdziły, że wzięły te substancje z domu bez pozwolenia rodziców.

Z dostępnych danych wynika, że zażywanie narkotyków przez młodzież w gminie nie jest zjawiskiem popularnym i raczej nie stanowi problemu w społeczności lokalnej. Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiadali bardzo podobnie. W zdecydowanej większości uczniowie – 38,89% i uczennice – 37,70% uważają, że zdobycie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne, natomiast 5,56% uczniów oraz 1,64% uczennic twierdzi, że jest to łatwe. Jest to pozytywna tendencja, świadcząca o niskim stopniu zainteresowania młodych substancjami psychoaktywnymi.

Pozytywnym jest także fakt, że uczniowie nie wiedzą gdzie zdobyć dopalacze i narkotyki (84,62% chłopcy i 85,29% dziewczęta).

Młodzi mieszkańcy gminy mają świadomość szkodliwości zażywania narkotyków – 81,97% dziewczynek i 75% chłopców.

W trakcie badania poruszono również problem przemocy. Głęboko niepokoi fakt, że 29,51% dziewczynek i 30,56% chłopców przyznało, że doświadczyli kiedykolwiek przemocy. Wobec uczniów płci męskiej, przemoc najczęściej stosowali koledzy ze szkoły (28,57%), a także znajomi (21,43%). Dziewczynki przyznały, że najczęściej doznawały przemocy od brata (23,23%) oraz od kolegów ze szkoły (16,67%).Dodatkowo uczniowie wskazywali „inne osoby”, lecz nie konkretyzowali odpowiedzi. Ponadto 13,89% uczniów i 6,56% uczennic zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu.

Ostatnie pytanie zadane młodym mieszkańcom gminy dotyczyło zajęć profilaktycznych jakie są według nich najciekawsze. Dla chłopców są to: pogadanki z wychowawcą (47,17%), zajęcia

z Policjantami (18,87%), zajęcia warsztatowe z psychologiem (15,09%) oraz spektakle i musicale profilaktyczne (7,55%). Dziewczynki również najczęściej wybierały rozmowę z wychowawcą (38,64%), zajęcia warsztatowe z psychologiem (23,86%), zajęcia z Policjantami (18,87%), oraz spektakle i musicale profilaktyczne (12,50%).

BADANIE SPRZEDAWCÓW ALKOHOLU NA TERENIE GMINY KRYPNO

Pytania skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych miały przede wszystkim na celu sprawdzenie wiedzy ankietowanych dotyczącej problemu alkoholowego w gminie. Wiedza sprzedawców jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień mają oni styczność z osobami kupującymi alkohol, w związku z tym potrafią ocenić skalę zjawiska problemu alkoholowego w gminie.

Na początek respondentów poproszono o ocenę skali spożycia alkoholu w gminie Krypno na przestrzeni ostatnich lat. 66,67% ankietowanych sprzedawców sądzi, że spożycie alkoholu utrzymuje się na tym samym poziomie, 22,22%, że wzrasta, a 11,11%, że maleje.

Sprzedaż alkoholu osobom nieletnim, zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jest czymś niezgodnym z prawem. 88,89% sprzedawców uważa, że w gminie Krypno nie sprzedaje się nigdy alkoholu osobom nieletnim. Zdaniem 11,11% badanych często sprzedawcy sprzedają nieletnim alkohol. 44,44% ankietowanych stwierdziło, że za każdym razem pytają o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni. Sprzedawcy również oceniali czy zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym. 11,11% ankietowanych przyznało, że nigdy nie sprzedawali alkoholu osobom nietrzeźwym oraz, że sprzedają go rzadko (55,56%). Dodatkowo 77,78% osób przyznało, że wiele razy zdarzały się sytuacje, gdzie osoba nietrzeźwa chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

Ze względu na skalę zasięgu uzależnienia behawioralne stają się bardzo poważnym problemem społecznym i świadczą o tym statystyki z ostatnich lat. Straty wynikające z uzależnienia są wielowymiarowe, dotyczą problemów funkcjonowania rodziny, zawodowego, edukacyjnego, ekonomicznego i konfliktów z prawem. Cechą uzależnień staje się ich współwystępowanie np. pracoholicy często sięgają po substancje pobudzające i narkotyki, osoby uzależnione od hazardu mają problem z alkoholem. Niepokojące jest zjawisko, że uzależnionymi stają się osoby coraz młodsze wiekowo, rośnie ryzyko uzależnień w okresie adolescencji, narasta

problem wśród dzieci. W przypadku dzieci i młodzieży odnotowuje się szybsze przechodzenie od zachowań ryzykownych, fazy eksperymentów do uzależnienia, niż ma to miejsce w przypadku dorosłych.

O ile w świadomości społecznej istnieje wiedza na temat problemów alkoholowych i związanych z zażywaniem narkotyków, o tyle problem uzależnień behawioralnych jest ciągle traktowany marginalnie i z pobłażaniem. Minimalizowanie znaczenia uzależnień behawioralnych ma wymierne konsekwencje w przypadku dzieci i młodzieży. Jeśli problem ryzykownych zachowań jest niedostrzegalny bądź bagatelizowany przez rodziców i opiekunów, to wiąże się to z dość późnym reagowaniem na już zaawansowane uzależnienie, które przejawia się wymiernymi konsekwencjami np. związanymi z edukacją szkolną, zaburzeniami emocjonalnymi i prawidłowym rozwojem osobowości. Nasilenie uzależnień behawioralnych związanych z technologiami cyfrowymi jest szczególnie widoczne na przełomie szkoły podstawowej i średniej. Uważa się, że wiek 12-14 lat jest eksplozją zachowań ryzykownych, które prowadzą do uzależnień.

HAZARD

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich.

Badania dotyczące problemów związanych z uprawianiem hazardu w Polsce nie mają jeszcze długiej tradycji. Jedne z pierwszych danych ogólnopolskich poświęconych tej problematyce pochodzą z badań CBOS z 2012 roku. Rok 2019 przyniósł kolejne dane, a zarazem informacje dotyczące tendencji zmian w aktywności hazardowej Polaków. W 2019 roku grający na pieniądze stanowili 37,1% populacji osób w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu do wyniku uzyskanego w poprzednim badaniu, przeprowadzonym w 2015 roku, odsetek ten wzrósł o 2,9 punktu procentowego. W roku 2019, podobnie jak cztery lata wcześniej, najczęściej Polaków 15+ grało w tylko jedną grę na pieniądze (21,0%), rzadziej – w dwie lub trzy gry (odpowiednio 10,7% i 3,8%), a sporadycznie – w cztery i więcej (łącznie 1,6%). Polacy najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego (27,4,0%). Na kolejnym miejscu, ze znacznie słabszym wynikiem, plasują się zdraпки (16,3,0%), a dalej loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). W porównaniu z 2015 rokiem ranking popularności poszczególnych gier nie uległ zasadniczym zmianom. Nieco spadła częstość grania na pieniądze wśród ogółu Polaków 15+. Najbardziej znaczące spadki częstości grania nastąpiły w przypadku gier na automatach (grających codziennie lub kilka razy w tygodniu) spadła z 31,4%

do 8,8%. Według danych z roku 2019 32,8% grających Polaków w wieku 15+ gra bez ryzyka uzależnienia, 2,7% charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka uzależnienia, 0,9% – poziomem umiarkowanym i tyle samo (0,9%) gra na pieniądze w sposób wysoce ryzykowny (patologiczny hazard). W porównaniu z okresem sprzed pięciu lat spadł nieco łączny wskaźnik grających ryzykownie i patologicznie, jednak obserwowane zmiany mieszczą się w granicach błędu statystycznego.

Szeroka oferta różnego rodzaju form gier hazardowych oraz ich dostępność powodują, że problem dotyczy nie tylko dorosłych, ale również dzieci i młodzieży. Prawie 5% młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej gra na automatach o niskich wygranych stanowi jedną z często praktykowanych form spędzania czasu wolnego (przynajmniej raz na tydzień lub prawie codziennie) (P. Sobierajski, J. Szczepkowski, Postawy zdrowotne młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2011). Nastolatki w stopniu większym niż osoby dorosłe są podatne na patologiczny hazard, a zwłaszcza na negatywne skutki gier (M. Griffiths M., Gry i hazard. Uzależnienia dzieci w okresie dorastania, GWP, Gdańsk 2004). Dla młodych graczy istotnym zagrożeniem jest fakt, że w ich przypadku zainteresowanie hazardem internetowym jest bezpośrednio powiązane z niepokojącym zjawiskiem nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych (badanie EU NET ADB, Fundacja Dzieci Niczyje, 2014): młodzi ludzie, dla których Internet jest nieodłącznym elementem codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki, narażeni są zatem na ryzyko uzależnienia podwójnego – od hazardu i od Internetu. Faktem jest, że – szczególnie dla młodzieży – hazard w Internecie jest generalnie dużo łatwiej dostępny niż hazard tradycyjny, ze względu na mniejszą kontrolę wieku oraz możliwość grania o dużo niższe stawki (M. Griffiths M., Gambling Addiction on the Internet, w: Young K. S., Abreu N. de (ed.), Internet Addiction. A Handbook and Guide to Evaluation and Treatment, Hoboken: John Wiley and Sons). Wg raportu z badań ESPAD 2019 w gry hazardowe chociaż raz, kiedykolwiek w życiu grało 18,2 % badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4 % siedemnasto-osiemnastolatków.

Przewodniczący Rady

Alicja Sienkiewicz-Dawidowska